SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

REVIEW
by the Scientific Co-Supervisor

In the Dissertation by Riza Alimakhunovna Murabildayeva
"Food Security of Kazakhstan: State Analysis and Ways to Ensure"

submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD)
in the specialty "8D04102 – Economics"

In contemporary times, food security concerns have gained substantial practical as well as scientific significance. Reducing reliance on outside sources, avoiding socioeconomic risks, and guaranteeing the population's sustainable access to safe and high-quality food products have become top concerns of state policy in the majority of nations worldwide. Research on food security challenges is therefore very pertinent and in great demand.

The doctoral dissertation of Riza Alimakhunovna Murabildayeva is devoted to an important scientific problem of ensuring food security, which requires a comprehensive approach to the analysis of economic, institutional, and agricultural factors, as well as the development of effective mechanisms for the sustainable development of the agri-food system. The relevance of the research is determined by the need for scientific justification of priority directions of state policy in the field of food security, taking into account modern global challenges and national characteristics.

The author conducted a thorough examination of the theoretical underpinnings and contemporary methodologies in the study of food security as part of the dissertation research. The topic and subject of scientific analysis are clearly stated, as are the research's goals and purpose. The dissertation examines the main determinants of food security, such as the agro-industrial complex's current state, the degree of food self-sufficiency, socioeconomic circumstances, and institutional regulatory frameworks.

The development of a thorough methodology for evaluating food security as well as the validation of priority directions and mechanisms for guaranteeing it in the face of global dangers and economic instability constitute the dissertation's scientific uniqueness. The author offers doable suggestions for enhancing the agri-food industry's productivity and guaranteeing overall sustainable economic growth.

The validity and reliability of the scientific results obtained in the dissertation are ensured by relying on modern methodology of scientific inquiry. The study employs a comprehensive set of research methods, including abstract-logical analysis, computational and constructive methods, modeling, comparative analysis, economic and statistical methods, as well as a systems approach.

The practical significance of the research consists in the possibility of using the obtained results and conclusions in the activities of public authorities, in the development of programs and strategies to ensure food security, as well as in the educational process of higher education institutions with an economic profile.

Foreign experience in ensuring food security was analyzed, and the main models of state policy in developed and developing countries were identified. The research findings demonstrate that food security is closely linked not only to the volume of agricultural production, but also to mechanisms of state regulation, social support, and market stabilization.

International and national methodological approaches to assessing food security were examined, and an assessment system was developed based on the FAO methodology and the indicators of the Global Food Security Index (GFSI).

The set goals and objectives are compiled with the research topic. The justification and reliability of the scientific provisions, conclusions, and recommendations are confirmed by processed qualitative, statistical, and analytical data. The derived conclusions and empirical findings provide the basis for academic and practical recommendations and contribute to the discussion in the field of food security in Kazakhstan and beyond.

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

R.A. Murabildaeva's dissertation demonstrates internal coherence, is completed at a high scientific and methodological level, and represents a finished, independent scientific qualification work. The stated goals and objectives fully correspond to the research topic.

The doctoral dissertation of Riza Alimakhunovna Murabildayeva is an independent, scientifically grounded, and practically oriented study carried out at a high theoretical and methodological level. The dissertation fully meets the requirements for doctoral dissertations submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty "8D04102 – Economics" and deserves a positive evaluation, while its author deserves the awarding of the sought academic degree.

Győr, 10.02.2026

Sincerely,

Prof. László VASA PhD
Foreign Scientific Consultant
full professor, Széchenyi István University

Kautz Gyula Faculty of Business and Economics, Széchenyi István University
9026 Győr, Egyetem tér 1.
+36 96 503 400 sze@sze.hu www.uni.sze.hu

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

REVIEW
by the Scientific Co-Supervisor

In the Dissertation by Riza Alimakhunovna Murabildayeva
"Food Security of Kazakhstan: State Analysis and Ways to Ensure"

submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD)
in the specialty "8D04102 – Economics"

In contemporary times, food security concerns have gained substantial practical as well as scientific significance. Reducing reliance on outside sources, avoiding socioeconomic risks, and guaranteeing the population's sustainable access to safe and high-quality food products have become top concerns of state policy in the majority of nations worldwide. Research on food security challenges is therefore very pertinent and in great demand.

The doctoral dissertation of Riza Alimakhunovna Murabildayeva is devoted to an important scientific problem of ensuring food security, which requires a comprehensive approach to the analysis of economic, institutional, and agricultural factors, as well as the development of effective mechanisms for the sustainable development of the agri-food system. The relevance of the research is determined by the need for scientific justification of priority directions of state policy in the field of food security, taking into account modern global challenges and national characteristics.

The author conducted a thorough examination of the theoretical underpinnings and contemporary methodologies in the study of food security as part of the dissertation research. The topic and subject of scientific analysis are clearly stated, as are the research's goals and purpose. The dissertation examines the main determinants of food security, such as the agro-industrial complex's current state, the degree of food self-sufficiency, socioeconomic circumstances, and institutional regulatory frameworks.

The development of a thorough methodology for evaluating food security as well as the validation of priority directions and mechanisms for guaranteeing it in the face of global dangers and economic instability constitute the dissertation's scientific uniqueness. The author offers doable suggestions for enhancing the agri-food industry's productivity and guaranteeing overall sustainable economic growth.

The validity and reliability of the scientific results obtained in the dissertation are ensured by relying on modern methodology of scientific inquiry. The study employs a comprehensive set of research methods, including abstract-logical analysis, computational and constructive methods, modeling, comparative analysis, economic and statistical methods, as well as a systems approach.

The practical significance of the research consists in the possibility of using the obtained results and conclusions in the activities of public authorities, in the development of programs and strategies to ensure food security, as well as in the educational process of higher education institutions with an economic profile.

Foreign experience in ensuring food security was analyzed, and the main models of state policy in developed and developing countries were identified. The research findings demonstrate that food security is closely linked not only to the volume of agricultural production, but also to mechanisms of state regulation, social support, and market stabilization.

International and national methodological approaches to assessing food security were examined, and an assessment system was developed based on the FAO methodology and the indicators of the Global Food Security Index (GFSI).

The set goals and objectives are complied with the research topic. The justification and reliability of the scientific provisions, conclusions, and recommendations are confirmed by processed qualitative, statistical, and analytical data. The derived conclusions and empirical findings provide the basis for academic and practical recommendations and contribute to the discussion in the field of food security in Kazakhstan and beyond.

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

R.A. Murabildaeva's dissertation demonstrates internal coherence, is completed at a high scientific and methodological level, and represents a finished, independent scientific qualification work. The stated goals and objectives fully correspond to the research topic.

The doctoral dissertation of Riza Alimakhunovna Murabildayeva is an independent, scientifically grounded, and practically oriented study carried out at a high theoretical and methodological level. The dissertation fully meets the requirements for doctoral dissertations submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty "8D04102 – Economics" and deserves a positive evaluation, while its author deserves the awarding of the sought academic degree.

Győr, 10.02.2026

Sincerely,

Prof. László VASA PhD
Foreign Scientific Consultant
full professor, Széchenyi István University

Kautz Gyula Faculty of Business and Economics, Széchenyi István University
9026 Győr, Egyetem tér 1.
+36 96 503 400 sze@sze.hu www.unl.sze.hu

Шетелдік ғылыми жетекші Ласло Васаның докторант Мурабилдаева Риза Алимахуновнаның 8D04102 – «Экономика» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынған «Қазақстанның азық-түлік қауіпсіздігі: ағымдағы жағдайын талдау және қамтамасыз ету жолдары» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына

ПІКІРІ

Қазіргі жағдайда азық-түлік қауіпсіздігі мәселелері тек ғылыми ғана емес, сонымен қатар айрықша тәжірибелік маңызға ие болып отыр. Халықты сапалы әрі қауіпсіз азық-түлік өнімдерімен тұрақты қамтамасыз ету, сыртқы жеткізілімдерге тәуелділікті төмендету, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық тәуекелдерді барынша азайту әлем елдерінің мемлекеттік саясатының негізгі басым бағыттарына айналуда. Осыған байланысты азық-түлік қауіпсіздігі мәселелеріне арналған зерттеулер өзекті әрі сұранысқа ие болып табылады.

Докторант Риза Алимахуновна Мурабилдаеваның диссертациялық жұмысы экономикалық, институционалдық және аграрлық факторларды кешенді талдауды, сондай-ақ аграрлық-азық-түлік жүйесін тұрақты дамытудың тиімді тетіктерін әзірлеуді талап ететін азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің өзекті ғылыми мәселесіне арналған. Зерттеудің өзектілігі қазіргі жаһандық сын-қатерлер мен ұлттық ерекшеліктерді ескере отырып, азық-түлік қауіпсіздігі саласындағы мемлекеттік саясаттың басым бағыттарын ғылыми тұрғыдан негіздеу қажеттілігімен айқындалады.

Диссертациялық жұмысты орындау барысында автор азық-түлік қауіпсіздігін зерттеудің теориялық негіздері мен заманауи тәсілдеріне жан-жақты талдау жүргізген. Зерттеудің мақсаты мен міндеттері нақты тұжырымдалып, ғылыми талдаудың объектісі мен пәні айқындалған.

Жұмыста азық-түлік қауіпсіздігі деңгейіне әсер ететін негізгі факторлар талданған, оның ішінде агроөнеркәсіптік кешеннің жай-күйі, азық-түлікпен өзін-өзі қамтамасыз ету деңгейі, әлеуметтік-экономикалық жағдайлар және реттеудің институционалдық тетіктері қарастырылған.

Диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалығы азық-түлік қауіпсіздігін бағалаудың кешенді әдістемесін әзірлеуде, сондай-ақ экономикалық тұрақсыздық пен жаһандық тәуекелдер жағдайында оны қамтамасыз етудің басым бағыттары мен тетіктерін негіздеуде көрініс табады. Автор аграрлық-азық-түлік секторының тиімділігін арттыруға және жалпы экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған практикалық ұсыныстар ұсынған.

Жұмыстың практикалық маңыздылығы алынған нәтижелер мен қорытындыларды мемлекеттік органдардың қызметінде, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған бағдарламалар мен стратегияларды әзірлеу барысында, сондай-ақ экономикалық бағыттағы жоғары оқу орындарының оқу үдерісінде пайдалану мүмкіндігімен айқындалады.

Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің шетелдік тәжірибесі талданып, дамыған және дамушы елдердегі мемлекеттік саясаттың негізгі модельдері айқындалды. Зерттеу нәтижелері азық-түлік қауіпсіздігі тек ауыл шаруашылығы өндірісінің көлеміне ғана емес, сонымен қатар мемлекеттік реттеу тетіктеріне, әлеуметтік қолдау жүйесіне және нарықты тұрақтандыру құралдарына да тікелей тәуелді екенін көрсетті.

Азық-түлік қауіпсіздігін бағалаудың халықаралық және ұлттық әдіснамалық тәсілдері зерделеніп, ФАО әдістемесі мен Жаһандық азық-түлік қауіпсіздігі индексінің (GFSI) индикаторлары негізінде кешенді бағалау жүйесі қалыптастырылды.

Қойылған мақсаттар мен міндеттер зерттеу тақырыбына толық сәйкес келеді. Ғылыми тұжырымдардың, қорытындылар мен ұсыныстардың негізділігі мен сенімділігі өңделген сапалық, статистикалық және аналитикалық деректер арқылы дәлелденген.

Алынған қорытындылар мен эмпирикалық нәтижелер ғылыми және практикалық ұсыныстар әзірлеуге негіз болып табылады, әрі Қазақстанда және оның шегінен тыс азық-түлік қауіпсіздігі саласындағы ғылыми пікірталастарға өз үлесін қосады.

Р.А. Мурабилдаеваның диссертациялық жұмысы ішкі біртұтастығымен ерекшеленеді, жоғары ғылыми-әдістемелік деңгейде орындалған, өзіндік ғылыми біліктілік жұмыс болып табылады. Белгіленген мақсаттар мен міндеттер зерттеу тақырыбына толық сәйкес келеді.

Докторант Риза Алимахуновна Мурабилдаеваның диссертациялық жұмысы жоғары теориялық және әдіснамалық деңгейде орындалған, ғылыми тұрғыдан негізделген әрі тәжірибелік бағыттылығы бар дербес зерттеу жұмысы болып табылады.

Зерттеу жұмысы «8D04102 – Экономика» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді және оң бағалауға лайық, ал оның авторы ізденіп отырған ғылыми дәрежені алуға әбден лайық деп есептеймін.

Дьёр 10.02.2026

Шетелдік ғылыми жетекші:
/колы бар/
Сечени Иштван университеті
Профессор, PhD
Ласло Васа, Венгрия